

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

НІСД
НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
СТРАТЕГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
NATIONAL INSTITUTE
FOR STRATEGIC STUDIES
NISS

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ
РАДИ УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ ОСВІТИ,
НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ

УКРАЇНСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА
ДРАГОМАНОВА

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ
ІНСТИТУТ
СТРАТЕГІЧНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ

ДЕРЖАВНА
СЛУЖБА ЯКОСТІ
ОСВІТИ УКРАЇНИ

МІЖНАРОДНА
АСОЦІАЦІЯ
ПОЗАШКІЛЬНОЇ
ОСВІТИ

НАЦІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ
НАУК УКРАЇНИ

ГО ВСЕУКРАЇНСЬКЕ
ОБ'ЄДНАННЯ
«ПАТРІОТ»

Всеукраїнський
круглий стіл

«ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВ ДІТЕЙ НА ПОЗАШКІЛЬНУ ОСВІТУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ»

м. Київ,

20.04.2023 р.

МЕТА

Обговорення основних питань забезпечення і реалізації прав дітей на позашкільну освіту, діяльності закладів позашкільної освіти в умовах воєнного стану.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ

Панельна дискусія I. Законодавче забезпечення прав дітей на позашкільну освіту в умовах воєнного стану.

Панельна дискусія II. Дотримання законодавства щодо реалізації прав дітей на позашкільну освіту в умовах воєнного стану.

Панельна дискусія III. Якість позашкільної освіти в умовах воєнного стану.

Панельна дискусія IV. Кадрове забезпечення закладів позашкільної освіти в умовах воєнного стану.

ОРГАНІЗАТОРИ

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій	Український державний університет імені Михайла Драгоманова	Державна служба якості освіти України	Національна академія педагогічних наук України
Міністерство освіти і науки України	Національний інститут стратегічних досліджень	Міжнародна асоціація позашкільної освіти	ГО «Всеукраїнське об'єднання «Патріот»

УЧАСНИКИ

Представники Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства молоді та спорту України, Державної служби якості освіти України, Національної академії педагогічних наук України, Міжнародної асоціації позашкільної освіти, керівники органів управління освітою, закладів позашкільної освіти, військові, вчені, громадськість.

ПРОГРАМА

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КРУГЛИЙ СТИЛ
«ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВ ДІТЕЙ
НА ПОЗАШКІЛЬНУ ОСВІТУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ»

20 квітня 2023 року, четвер

10:00–11:00 **Реєстрація учасників
Всеукраїнського круглого столу**
м. Київ, пр-т Берестейський, 10, актові зала (3 поверх)
Міністерство освіти і науки України

11:00 **Офіційне відкриття**

11:45 **Проведення панельних дискусій
Панельна дискусія I.**
Законодавче забезпечення прав дітей на позашкільну
освіту в умовах воєнного стану.

Панельна дискусія II.
Дотримання законодавства щодо реалізації прав дітей
на позашкільну освіту в умовах воєнного стану.

Панельна дискусія III.
Якість позашкільної освіти в умовах воєнного стану.

Панельна дискусія IV.
Кадрове забезпечення закладів позашкільної освіти
в умовах воєнного стану.

13:45 **Запитання – відповіді**

14:00 **Підбиття підсумків**

ПРОГРАМА

ВСЕУКРАЇНСЬКОГО КРУГЛОГО СТОЛУ
«ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВ ДІТЕЙ
НА ПОЗАШКІЛЬНУ ОСВІТУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ»

20 квітня 2023 року, четвер

10:00–11:00 **ОФІЦІЙНЕ ВІДКРИТТЯ
ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ**

▶ **Виступ від Міністерства
освіти і науки України**

Лісовий Оксен Васильович,
Міністр освіти і науки України

Кудрявець Євген Володимирович,
заступник Міністра освіти і науки України

▶ **Виступ від
Верховної Ради України**

Бабак Сергій Віталійович, народний депутат України,
голова Комітету Верховної Ради України з питань освіти,
науки та інновацій, доктор технічних наук, професор

Гришук Роман Павлович, народний депутат України,
голова підкомітету з питань освіти впродовж життя та
позашкільної освіти Комітету Верховної Ради України
з питань освіти, науки та інновацій

Констанкевич Ірина Мирославівна, народний депутат
України, перший заступник голови Комітету Верховної
Ради України з питань гуманітарної та інформаційної
політики, доктор філологічних наук, професор

Мокан Василь Іванович, народний депутат
України, заступник голови Комітету Верховної Ради
з питань молоді і спорту, голова підкомітету з питань
національно-патріотичного виховання

▶ **Виступ від Міністерства внутрішніх справ України**

Павліченко Катерина Володимирівна, заступник Міністра внутрішніх справ України

▶ **Виступ від Міністерства молоді та спорту України**

Попатенко Марина Миколаївна, заступник Міністра молоді та спорту України

▶ **Виступ від Державної служби якості освіти України**

Гурак Руслан Васильович, голова Державної служби якості освіти України, кандидат юридичних наук, професор

▶ **Виступ від Уповноваженого із захисту державної мови**

Кремь Тарас Дмитрович, Уповноважений із захисту державної мови, народний депутат України VIII скликання, кандидат філологічних наук, доцент

▶ **Виступ від Національної академії педагогічних наук України**

Кремь Василь Григорович, президент Національної академії педагогічних наук України, президент Товариства «Знання» України, академік НАН України і НАПН України, доктор філософських наук, професор

▶ **Виступ від Українського державного університету імені Михайла Драгоманова**

Драпушко Ростислав Григорович, проректор Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, кандидат філософських наук

▶ **Виступ від Малої академії наук України**

Довгий Станіслав Олексійович, президент Малої академії наук України, академік НАН України і НАПН України, народний депутат України IV–VI скликань, доктор фізико-математичних наук, професор

▶ **Виступ від Міжнародної асоціації позашкільної освіти**

Биковська Олена Володимирівна, президент Міжнародної асоціації позашкільної освіти, завідувач кафедри позашкільної освіти Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, доктор педагогічних наук, професор

11:45

ПАНЕЛЬНІ ДИСКУСІЇ

Панельна дискусія I.

Законодавче забезпечення прав дітей на позашкільну освіту в умовах воєнного стану

Єресько Олег Вікторович, генеральний директор Директорату дошкільної, шкільної, позашкільної та інклюзивної освіти Міністерства освіти і науки України

Красняков Євген Васильович, народний депутат України II та III скликань, головний консультант Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій, кандидат наук з державного управління, доцент, член Ради стейкхолдерів освітніх програм з позашкільної освіти

Овчаренко Вадим Миколайович, начальник відділу позашкільної освіти та виховної роботи Директорату дошкільної, шкільної, позашкільної та інклюзивної освіти Міністерства освіти і науки України, кандидат філологічних наук, доцент

Костицький Михайло Васильович, народний депутат України II скликання, суддя Конституційного суду України, академік НАПрН України, чл.-кор. НАПН України, доктор юридичних наук, професор

Оліфер Дарія Дмитрівна, військовий кореспондент, інструктор з тактичної медицини, прессекретар Президентського Фонду Леоніда Кучми «Україна»

Майборода Ганна Анатоліївна, голова ГО «Всеукраїнське об'єднання «Патріот»

Панельна дискусія II.

Дотримання законодавства щодо реалізації прав дітей на позашкільну освіту в умовах воєнного стану

Карпенко Микола Миколайович, провідний науковий співробітник Національного інституту стратегічних досліджень, кандидат філософських наук, старший науковий співробітник

Лондар Сергій Леонідович, в. о. директора ДНУ «Інститут освітньої аналітики», доктор економічних наук, професор

Паска Олег Володимирович, директор Департаменту освіти і науки Львівської обласної військової адміністрації

Сакрієр Оксана Леонідівна, директор Департаменту освіти і науки Чернівецької обласної військової адміністрації

Сукенніков Олексій Вячеславович, начальник управління освіти Святошинської районної в місті Києві державної адміністрації

Грובה Вікторія Павлівна, директор Департаменту освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації

Білаш Віталій Миколайович, начальник відділу інклюзивної, позашкільної освіти та виховної роботи Департаменту освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації

Панельна дискусія III.

Якість позашкільної освіти в умовах воєнного стану

Колеснікова Олена Валеріївна, заступник виконавчого директора Федерації металургів України

Вергун Юрій Валерійович, директор департаменту інституційного аудиту Державної служби якості освіти України

Бабінець Світлана Іванівна, начальник управління Державної служби якості освіти у м. Києві

Пещеріна Тетяна Вікторівна, в. о. директора Національного центру «Мала академія наук України»

Лісота Андрій Андрійович, директор Українського державного центру національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді, депутат Кіровоградської обласної ради, член Правління МАПО

Панельна дискусія IV.

Кадрове забезпечення закладів позашкільної освіти в умовах воєнного стану

Биковський Тімур Валерійович, доцент Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, керівник Міжуніверситетського координаційного центру підготовки педагогів позашкільної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент

Григоренко Ірина Василівна, начальник відділу ліцензування та акредитації Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, член Ради стейкхолдерів освітніх програм з позашкільної освіти, кандидат філологічних наук, доцент

Косило Михайло Юрійович, директор Івано-Франківського обласного державного центру туризму і краєзнавства учнівської молоді, кандидат педагогічних наук, керівник Івано-Франківського відділення МАПО

Клименко Лілія Русланівна, студентка другого (магістерського) рівня освітньої програми «Позашкільна освіта» кафедри позашкільної освіти Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

13:30

ЗАПИТАННЯ – ВІДПОВІДІ

14:00

ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ

Модератори круглого столу

Будянський Дмитро Васильович, доцент Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, кандидат педагогічних наук, доцент

Калуга-Семенкова Леся Петрівна, заступник директора Центру позашкільної роботи Святошинського району м. Києва

Пирогова Тетяна Іванівна, солістка Національного заслуженого академічного українського народного хору України імені Григорія Верьовки, викладач Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

КОНЦЕПЦІЯ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

ПРОБЛЕМА, ЩО ПОТРЕБУЄ РОЗВ'ЯЗАННЯ

24 лютого 2022 року розпочалася широкомасштабна військова агресія російської федерації проти України.

Указом Президента України від 24.02.2022 р. № 64/2022 запроваджено воєнний стан в Україні.

Згідно зі статтею 17 Конституції України, «захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу».

У Законі України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності», Указі Президента України «Про Стратегію національно-патріотичного виховання» визначено освіту як один з напрямів національної безпеки держави, запоруку утвердження української національної та громадянської ідентичності.

Позашкільна освіта як невід'ємний складник системи освіти, діяльність закладів позашкільної освіти в умовах воєнного стану набувають особливого значення.

Відповідно, освіта загалом і позашкільна зокрема є невід'ємною складовою національної безпеки та оборони України. Саме на заклади позашкільної освіти покладено функції формування молодого покоління українських громадян.

Позашкільна освіта системи освіти станом на 01.01.2023 р. включає 1354 заклади позашкільної освіти, понад 1 012 000 вихованців, учнів, слухачів, 20 480 педагогічних працівників закладів позашкільної освіти.

Основні проблеми позашкільної освіти в умовах воєнного стану:

- недостатнє нормативно-правове забезпечення позашкільної освіти, діяльності закладів позашкільної освіти;
- зменшення регіональної підтримки позашкільної освіти, суттєве погіршення ситуації у забезпеченні рівного доступу здобувачів освіти до закладів позашкільної освіти;
- недостатнє охоплення вихованців, учнів, слухачів військово-патріотичним напрямом позашкільної освіти;

- простій педагогів, суттєве погіршення кадрового забезпечення системи позашкільної освіти внаслідок виїзду педагогів з України;
- недостатнє вдосконалення змісту і методики освітнього процесу в закладах позашкільної освіти на засадах української національної та громадянської ідентичності;
- втрати освітньої інфраструктури, реорганізація закладів позашкільної освіти, недостатній рівень фінансового і матеріально-технічного забезпечення закладів позашкільної освіти.

МЕТА, ЗАВДАННЯ І СТРОКИ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ

Метою Концепції є розвиток позашкільної освіти в умовах воєнного стану як основи утвердження української національної та громадянської ідентичності, військово-патріотичного виховання.

У вирішенні питання позашкільної освіти в умовах воєнного стану обрано модель реалізації права кожної дитини на доступну і якісну позашкільну освіту.

Основні завдання Концепції позашкільної освіти в умовах воєнного стану:

Напрямок I.

Покращення нормативно-правової бази у сфері позашкільної освіти в умовах воєнного стану

Напрямок II.

Посилення управління закладами позашкільної освіти, збільшення охоплення вихованців, учнів, слухачів закладів позашкільної освіти, у тому числі військово-патріотичним напрямом позашкільної освіти в умовах воєнного стану

Напрямок III.

Оновлення змісту і методики позашкільної освіти на засадах української національної та громадянської ідентичності, формування оборонної свідомості

Напрямок IV.

Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів позашкільної освіти в умовах воєнного стану

Напрямок V.

Відновлення освітньої інфраструктури, зміцнення матеріально-технічної бази закладів позашкільної освіти в умовах воєнного стану

НАПРЯМИ І СПОСОБИ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМИ

Державна і регіональна політика України, спрямована на утвердження української національної та громадянської ідентичності у закладах позашкільної освіти, є фундаментом реалізації права кожної дитини на доступну і якісну освіту.

Першим важливим напрямом позашкільної освіти в умовах воєнного стану стає покращення нормативно-правової бази позашкільної освіти, діяльності закладів позашкільної освіти в умовах воєнного стану, що забезпечить утвердження української національної та громадянської ідентичності, реалізацію права кожної української дитини на освіту.

Вкрай важливим постає розробка Державної програми позашкільної освіти в умовах воєнного стану на 2023–2025 рр.

Значної уваги в умовах воєнного стану потребує внесення змін у нормативно-правові документи щодо мораторію на закриття, перепрофілювання, перепідпорядкування, злиття закладів позашкільної освіти.

Важливим є внесення змін до Національного класифікатора України, зокрема щодо Класифікації видів економічної діяльності ДК 009:2010, затверджених наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 29.11.2010 р. № 530 у частині доповнення КВЕД 85.33 Позашкільна освіта з метою посилення державної політики у сфері позашкільної освіти в умовах воєнного стану.

Другий напрям позашкільної освіти в умовах воєнного стану – це посилення управління закладами позашкільної освіти, збільшення охоплення вихованців, учнів, слухачів закладів позашкільної освіти, у тому числі військово-патріотичним напрямом позашкільної освіти в умовах воєнного стану.

Вкрай актуальним постає посилення системи управління закладами позашкільної освіти та вдосконалення роботи державних і місцевих органів влади у сфері позашкільної освіти, громадського сприяння безпеці й обороні, національно-патріотичного та військово-патріотичного виховання громадян.

Окремого значення набуває удосконалення роботи із силовими структурами, зокрема Збройними силами України (ЗСУ), Міністерством оборони України, Міністерством внутрішніх справ України, Державною службою України з надзвичайних ситуацій, Службою безпеки України, Національною поліцією України, Державною прикордонною службою України.

Необхідним є утворення Міжвідомчої координаційної ради з питань розвитку позашкільної освіти в умовах воєнного стану і затвердження її Положення.

Актуальним постає збільшення охоплення вихованців, учнів, слухачів закладів позашкільної освіти, у тому числі військово-патріотичним напрямом позашкільної освіти в умовах воєнного стану.

Важливим є охоплення закладами позашкільної освіти українських дітей, які перебувають в інших державах.

Особлива увага має приділятися посиленню регіонально-громадського партнерства у сфері позашкільної освіти, зміцненню зв'язків між міськими, сільськими, селищними громадами та закладами позашкільної освіти.

Вагомості набуває врахування й визнання на відповідному рівні освіти компетентностей, які здобуті за програмами позашкільної освіти.

Третім напрямом позашкільної освіти в умовах воєнного стану є оновлення змісту і методики позашкільної освіти на засадах української національної та громадянської ідентичності, формування оборонної свідомості.

Робота має включати такий зміст:

- початкова військова підготовка;
- професійна орієнтація на військову службу;
- професійно-технічна і спеціалізована військова підготовка;
- військово-прикладний і службово-прикладний спорт;
- сприяння розвитку військово-промислового комплексу.

Значна увага має приділятися безпосередній організації освітнього процесу в закладах позашкільної освіти.

З метою вдосконалення змісту і методики освітнього процесу в закладах позашкільної освіти вкрай актуальним є їх базування на засадах української національної та громадянської ідентичності, формування оборонної свідомості.

У реалізації змісту і методики освіти необхідним постає питання щодо змістового наповнення навчальних програм, підручників, посібників, спрямованих на формування української національної та громадянської ідентичності.

Окремої ваги набуває розвиток військово-патріотичного, науково-технічного, дослідницько-експериментального, еколого-натуралістичного напрямів позашкільної освіти в умовах воєнного стану.

Варто враховувати суттєву різницю щодо воєнної ситуації в областях України, що відображається на діяльності закладів освіти.

Так, частина закладів освіти перебувають на окупованій території, частина – на частково окупованій території, частина – на звільненій території, частина – на території, де відсутні активні військові дії.

Водночас вкрай актуальною постає реалізація організації освітнього процесу очно або, за відсутності можливості очного навчання, – з використанням дистанційних технологій навчання чи змішано.

Четвертим напрямом позашкільної освіти в умовах воєнного стану (вкрай актуальним) є підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів позашкільної освіти в умовах воєнного стану.

Саме педагог має безпосередній контакт з вихованцем, учнем, слухачем і безпосередньо здійснює провадження освітнього процесу в закладах позашкільної освіти.

З метою розв'язання проблеми кадрового забезпечення системи позашкільної освіти в умовах воєнного стану, необхідним є запровадження системної підготовки педагогічних кадрів для позашкільної освіти.

Підготовка педагогічних працівників закладів позашкільної освіти потребує надання бюджетних місць на підготовку здобувачів вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки галузі 01 Освіта/Педагогіка.

Окремим важливим напрямом постає реінтеграція ветеранів у цивільне життя шляхом їх перепідготовки за освітніми програмами «Позашкільна освіта» за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки галузі 01 Освіта/Педагогіка.

Важливим постає питання піднесення престижу професії педагога, його моральної та матеріальної підтримки, недопущення погіршення соціального стану в умовах воєнного стану.

Пильної уваги потребує дотримання на місцевому рівні чинного законодавства у галузі освіти, забезпечення трудових прав і гарантій педагогічних працівників закладів позашкільної освіти, здійснення освітньої діяльності закладів позашкільної освіти в умовах воєнного стану.

П'ятим напрямом позашкільної освіти в умовах воєнного стану є відновлення освітньої інфраструктури, зміцнення матеріально-технічної бази закладів позашкільної освіти в умовах воєнного стану.

Знищення й пошкодження закладів позашкільної освіти обмежує доступ дітей до навчання, виховання, розвитку та соціалізації.

Станом на березень 2023 р. зруйновано 20 закладів позашкільної освіти, пошкоджено 114 закладів позашкільної освіти.

Заклади позашкільної освіти та їх інфраструктура – кабінети, лабораторії, спортивні зали, бібліотеки тощо – важливий фактор освітнього середовища для успішної реалізації освітнього процесу на засадах української національної та громадянської ідентичності.

Важливим є збереження й недопущення скорочення мережі закладів позашкільної освіти, запровадження мораторію на закриття, реорганізацію, оптимізацію та злиття закладів позашкільної освіти.

Окремими важливими питаннями є укриття закладів позашкільної освіти, стан матеріально-технічного забезпечення, що впливає на рівень організації освітнього процесу.

Постає питання організації укриттів в об'єктах фонду захисних споруд цивільного захисту персоналу та вихованців, учнів, слухачів закладів позашкільної освіти, зміцнення матеріально-технічної бази закладів позашкільної освіти в умовах воєнного стану.

Необхідною також є активізація участі закладів позашкільної освіти у залученні коштів із грантів, проектів, наданні платних послуг з інших джерел, не заборонених законодавством.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

За результатами реалізації Концепції очікується:

- удосконалення нормативно-правової бази у сфері позашкільної освіти в умовах воєнного стану;
- посилення державної і регіональної підтримки позашкільної освіти, забезпечення реалізації прав на здобуття позашкільної освіти у закладах позашкільної освіти в умовах воєнного стану як основи утвердження української національної та громадянської ідентичності, формування оборонної свідомості;
- заборона закриття, перепрофілювання, перепідпорядкування, злиття закладів позашкільної освіти;
- забезпечення рівного доступу до позашкільної освіти, збільшення охоплення позашкільною освітою в закладах позашкільної освіти на рівні не менш ніж 50–60% від загальної кількості дітей дошкільного і шкільного віку;
- оновлення й посилення кадрового забезпечення системи позашкільної освіти в умовах воєнного стану, реінтеграція ветеранів у цивільне життя шляхом їх перепідготовки за освітніми програмами «Позашкільна освіта»;
- оновлення змісту і методики освітнього процесу в закладах позашкільної освіти на засадах української національної та громадянської ідентичності;
- відновлення освітньої інфраструктури, зміцнення матеріально-технічної бази закладів освіти в умовах воєнного стану.

ОБСЯГ ФІНАНСОВИХ, МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНИХ, ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ

Фінансування заходів, пов'язаних з реалізацією Концепції, здійснюється за рахунок коштів, передбачених центральним та місцевим органам виконавчої влади у державному і місцевих бюджетах, та з інших джерел, не заборонених законодавством.

РОЗРОБНИКИ КОНЦЕПЦІЇ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Лісовий Оксен Васильович, міністр освіти і науки України

Биковська Олена Володимирівна, президент Міжнародної асоціації позашкільної освіти, завідувач кафедри позашкільної освіти УДУ імені Михайла Драгоманова, доктор педагогічних наук, професор

Єресько Олег Вікторович, генеральний директор Директорату дошкільної, шкільної, позашкільної та інклюзивної освіти Міністерства освіти і науки України

Майборода Ганна Анатоліївна, голова ГО «Всеукраїнське об'єднання «Патріот»

Оліфер Дарія Дмитрівна, військовий кореспондент, інструктор з тактичної медицини, пресекретар Президентського фонду Леоніда Кучми «Україна»

Овчаренко Вадим Миколайович, начальник відділу позашкільної освіти та виховної роботи Директорату дошкільної, шкільної, позашкільної та інклюзивної освіти Міністерства освіти і науки України, кандидат філологічних наук, доцент

